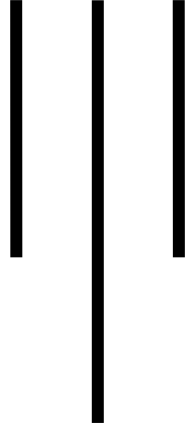

सूर्योदय नगरपालिकाको
वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन

१. पृष्ठभूमि.....	5
२. वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमाका आधारहरू.....	5
३. वार्षिक योजना तथा बजेटका प्राथमिकताहरू.....	5
४. वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्दा ध्यान दिनुपर्ने विषयहरू.....	6
५. योजना तर्जुमाका चरणहरू.....	6
५.१ बजेटको पूर्वतयारी.....	6
५.१.१ आय व्ययको प्रक्षेपण गरिएको तथ्यांक सहितको विवरण संघीय सरकारमा पेश गर्ने ।	6
५.१.२ संघ र प्रदेशबाट बजेटको सीमा प्राप्त गर्ने.....	6
५.१.३ विषयगत क्षेत्र छुट्याउने.....	6
५.२ श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण.....	7
५.२.१ नगरस्तरीय राजस्व परामर्श समिति.....	7
५.२.२ श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति.....	7
५.२.२.१ नगरपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय.....	7
५.२.२.२ खण्ड)	8
५.२.२.३ श्रोत अनुमान तथा बजेट निर्धारण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।	8
५.२.३ बजेट सीमा निर्धारण गर्ने विधि.....	8
५.२.४ आयोजना प्राथमिकीकरणका आधार.....	8
५.३ वस्ती तहका योजना छनौट.....	9
५.३.१ वस्ती तहका योजना छनौट गर्दा निम्नानुसार गर्नुपर्नेछ.....	9
५.४ वडा तहमा योजनाको छनौट तथा प्राथमिकीकरण.....	9
५.५ वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा.....	9
५.५.१ वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको गठन.....	9

५.५.२ यस समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।	9
५.५.३ विषयगत योजना प्राथमिकीकरण	10
५.९.३ मा व्यवस्था भए बमोजिमका देहाय बमोजिम प्रत्येक क्षेत्रहरूमा गठन हुने विषयगत समितिमा निम्न अनुसारको सदस्य रहने छन् :	10
५.५.३ वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा	10
५.६ नगर कार्यपालिकाबाट वजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृति	10
५.७ नगर सभाबाट वजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृति	10
५.७.१ वजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुति	10
५.७.२ वजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृति	11
६. योजना कार्यान्वयन	11
६.१ योजना कार्यान्वयन विधि	11
६.२ अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति	11
६.२.१ अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिको गठन	11
६.२.२ अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण विधि	12
६.२.३ वडास्तरीय अनुगमन समिति	12
६.२.४ आयोजनाको मुल्यांकन	12
६.३ सःशर्त, विशेष र समपुरक अनुदानबाट सञ्चालित आयोजना कार्यान्वयन	12
६.४ योजनाको भुक्तानी प्रक्रिया	12
७. लागत साझेदारीमा योजना कार्यान्वयन	12
८. विविध	13
८.१ नगरपालिकाले ऋण लिन सक्ने	13
८.२ वस्तुगत विवरण (Profile) तयार गर्नुपर्ने	13
अनुसूची-१	14
अनुसूची-२	16

अनुसूची-३	17
अनुसूची-४	19
अनुसूची-५	20
अनुसूची-६	31
अनुसूची-७	34
अनुसूची-९	35
अनुसूची-८	36

सूर्योदय नगरपालिकाको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ (परिमार्जित)

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुने तथा राज्यशक्तिको प्रयोग तीनै तहले संविधान र कानून बमोजिम गर्ने व्यवस्था गरेको छ । संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, वार्षिक बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना तयार गर्ने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था समेत गरेको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा स्थानीय स्तरको विकासको लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक र विषय क्षेत्रगत मध्यमकालीन तथा दीर्घकालीन योजना बनाई लागु गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले सार्वजनिक खर्चको अनुमानित विवरण तयार गर्ने, मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्ने, आवश्यकताको प्रक्षेपण गर्ने, राजश्वको प्रक्षेपण तयार गर्ने र वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

आवधिक योजनाले लिएका लक्ष्यहरू, मध्यमकालीन खर्च संरचनाले गरेका व्यवस्थाहरूलाई श्रोत साधनसँग तालमेल गरी प्राथमिकताका साथ श्रोतको विनियोजन गर्ने काम वार्षिक विकास योजनाले गर्दछ । नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहको योजना प्रक्रिया सन्दर्भमा अगाडि सारेका विषयवस्तुहरूलाई मूर्त रूप दिन तथा एकरूपता कायम गर्न सूर्योदय नगरपालिका वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ तयार गरिएको छ ।

२. वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमाका आधारहरू

नगरपालिकाले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा / कार्यान्वयन गर्दा निम्न विषयहरूलाई आधार लिनुपर्नेछ ।

- (क) नेपालको संविधान
- (ख) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- (ग) राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- (घ) अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- (ङ) संघीय तथा प्रदेश सरकारले जारी गरेका नीति, कानून तथा मापदण्डहरू
- (च) स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका
- (छ) संघीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय तहको आवधिक विकास योजना
- (ज) स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च संरचना
- (झ) श्रोत साधन
- (ञ) विकासका अन्तरसम्बन्धित विषयहरू
- (ट) नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिबद्धताबाट सिर्जित दायित्वहरू
- (ठ) संघ र प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका अन्य आर्थिक नीतिहरू आदि ।

३. वार्षिक योजना तथा बजेटका प्राथमिकताहरू

नगरपालिकाले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्दा निम्न विषयलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ ।

- (क) आर्थिक विकास तथा गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने ।
- (ख) उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने ।
- (ग) जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगारी बढ्ने ।
- (घ) स्थानीय सहभागिता जुट्ने, स्वयम् सेवा परिचालन गर्न सकिने तथा लागत कम लाग्ने ।
- (ङ) स्थानीय श्रोत साधन र सीपको अधिकतम प्रयोग हुने ।

- (च) महिला, बालबालिका तथा पिछ्छडिएका क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने ।
- (छ) लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण वृद्धि हुने ।
- (ज) दिगो विकास, वातवरणीय संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
- (झ) भाषिक तथा साँस्कृतिक पक्षको जगेर्ना र सामाजिक सद्भाव तथा एकता अभिवृद्धिमा सघाउ पुऱ्याउने ।
- (ञ) नगरपालिकाले आवश्यक देखेका अन्य विषयहरू ।

४. वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्दा ध्यान दिनुपर्ने विषयहरू

नगरपालिकाले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्दा निम्न विषयहरूलाई ध्यान दिनुपर्नेछ ।

- (क) संघ र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसीमा र प्रक्रियासँग अनुकूल हुने ।
- (ख) आवधिक विकास योजना र मध्यमकालीन खर्च संरचना अनुसार प्राथमिकताका विषयहरू
- (ग) वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन अनुकूल, विपद् व्यवस्थापन, सुशासन, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण र लक्षित वर्गको सशक्तिकरण गर्ने जस्ता विकासका अन्तरसम्बन्धित विषयहरू ।
- (घ) समाजका सबै वर्ग, क्षेत्र र समुदायको अधिकतम सहभागिता सुनिश्चित गर्ने विषयहरू ।
- (ङ) अन्तर-स्थानीय तहको योजना कार्यान्वयनमा सघाउ पुऱ्याउने विषयहरू ।
- (च) विषय क्षेत्रगत तथा भौगोलिक सन्तुलन कायम गर्ने पक्षहरू ।

५. योजना तर्जुमाका चरणहरू

नगरपालिकाले आफ्नो वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्दा तपशिल बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गर्नुपर्नेछ ।

५.१ बजेटको पूर्वतयारी

५.१.१ आय व्ययको प्रक्षेपण गरिएको तथ्यांक सहितको विवरण संघीय सरकारमा पेश गर्ने ।

नगरपालिकाले आगामी आ.व. का लागि आवश्यक पर्ने आय व्ययको प्रक्षेपण गरिएको तथ्यांक सहितको विवरण राजश्व परामर्श समिति र बजेट तथा श्रोत अनुमान समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाबाट निर्णय गरी प्रत्येक वर्षको पौष मसान्तभित्र संघीय अर्थ मन्त्रालयमा [अनुसूची-१](#) बमोजिमको ढाँचामा पठाउनु पर्नेछ ।

५.१.२ संघ र प्रदेशबाट बजेटको सीमा प्राप्त गर्ने

संघीय सरकारबाट राजश्व बाँडफाँड र वित्तीय समानीकरण अनुदान बापत नगरपालिकालाई आगामी आर्थिक वर्षमा उपलब्ध हुने श्रोतको विवरण फाल्गुण मसान्तभित्र तथा प्रदेश सरकारबाट नगरपालिकाको लागि आगामी आ.व. मा प्राप्त हुने वित्तीय अनुदानको अनुमानित विवरण चैत्र मसान्तभित्र प्राप्त गर्ने ।

५.१.३ विषयगत क्षेत्र छुट्याउने

नगर कार्यपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र सञ्चालन गर्ने विकास क्रियाकलापहरूलाई निम्न अनुसार विषयगत क्षेत्र तोक्यो कार्यपालिकाका सदस्यहरूलाई विषय क्षेत्रगत जिम्मेवारी दिनुपर्नेछ ।

- (क) **आर्थिक विकास** : यस क्षेत्र अन्तर्गत कृषि, पर्यटन, उद्योग तथा वाणिज्य, सहकारी, वित्तीय जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने ।
- (ख) **सामाजिक विकास** : शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति प्रवर्द्धन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, थारु, अल्पसंख्यक आदि) जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने ।
- (ग) **पूर्वाधार विकास** : सडक तथा पुल (झोलुङ्गे पुल समेत), सिँचाई, भवन तथा सहरी विकास, उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत, सञ्चार जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने ।
- (घ) **वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन** : वन तथा भू-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहरमैला व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विपद् व्यवस्थापन, वारुण यन्त्र सञ्चालन जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने ।
- (ङ) **सुशासन तथा संस्थागत विकास** : मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, राजश्व परिचालन, वित्तीय व्यवस्थापन, वित्तीय जोखिम न्युनिकरण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण, वेरुजु फछ्छौट, सेवा

प्रवाहका मापदण्ड निर्धारण, सेवा प्रवाहमा विद्युतीय सूचना प्रविधिको प्रयोग, नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण र अन्तरनिकाय समन्वय जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने ।

५.२ श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण

५.२.१ नगरस्तरीय राजस्व परामर्श समिति

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र अन्य प्रचलित कानूनको अधीनमा रही नगरपालिकाले आफ्नो कार्य क्षेत्रभित्र परिचालन गर्न सक्ने राजस्वका श्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुनसक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने प्रयोजनको लागि देहायबमोजिमको एक नगरस्तरीय राजस्व परामर्श समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।

(क) उपप्रमुख - संयोजक

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य

(ग) कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिका सदस्य मध्येबाट

१ जना महिला सहित २ जना सदस्य - सदस्य

(घ) निजी क्षेत्रको उद्योग वाणिज्य सम्बन्धी मान्यता प्राप्त संस्थाको

नगर तहको अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधि - सदस्य

(ङ) घरेलु तथा साना उद्योग सम्बन्धी मान्यता प्राप्त संस्थाको

नगर तहको अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधि - सदस्य

(च) कार्यपालिकाको राजस्व विभाग / महाशाखा वा शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

नगरस्तरीय राजस्व परामर्श समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) राजस्व सम्बन्धी नीति वा कानूनको तर्जुमा, संशोधन, परिमार्जन र सोको परिपालनाको सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने ।

(परामर्श दिँदा, कर वा गैहकर राजस्वको प्रस्ताव गर्दा वा भइरहेको कर वा गैहकर राजस्वमा परिवर्तन गर्नुपर्दा त्यसको औचित्य तथा त्यसबाट पर्ने प्रभाव समेत उल्लेख गरी प्रस्ताव तयार गर्ने । साथै नेपाल सरकार, अन्य प्रदेश वा स्थानीय तहले लगाएका कर वा गैहकर र त्यसका दरसँग यथासम्भव तादात्म्य हुने गरी गर्नुपर्ने ।)

(ख) राजस्वका श्रोत दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने ।

(ग) राजस्वका दर र क्षेत्र लगायतका आधारमा आन्तरिक आयको विश्लेषण र अनुमान गर्ने ।

(घ) स्थानीय उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र रोजगारी सिर्जनामा योगदान दिने किसिमको कर नीतिको सम्बन्धमा परामर्श दिने ।

(ङ) कर राजस्व, गैहकर राजस्व, सेवाशुल्क, दस्तुर सम्बन्धमा परामर्श दिने ।

(च) राजस्व प्रशासन सुधारको लागि अन्य आवश्यक परामर्श दिने ।

नगरस्तरीय राजस्व परामर्श समितिले राजस्व प्रक्षेपण गरी [अनुसूची-२](#) बमोजिमको ढाँचामा प्रत्येक वर्षको पौष १५ गतेभित्र नगर कार्यपालिकामा पेश गरिसक्नु पर्नेछ ।

५.२.२ श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति

५.१ नगरपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय.२.२., राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण र सोको सन्तुलित वितरणको खाका तथा बजेट सीमा निर्धारण गर्न देहाय बमोजिमको श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति रहनेछ ।

(क) प्रमुख - संयोजक

(ख) उपप्रमुख - सदस्य

(ग) कार्यपालिकाका सदस्यहरू मध्ये महिला, दलित वा अल्पसंख्यक

समेतको प्रतिनिधित्व हुनेगरी प्रमुखले तोकेको चार जना - सदस्य

(घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य सचिव

समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित कर्मचारी र विषयविज्ञलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रित सदस्यको रूपमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

५) २ खण्ड.२.२. बमोजिम सदस्य तोक्दा प्रमुखले आफू सम्बद्ध राजनीतिक दल बाहेकको राजनीतिक दलको सदस्य समेतलाई तोक्नुपर्नेछ । तर कार्यपालिकामा अन्य राजनीतिक दलको प्रतिनिधित्व नभएको हकमा यो व्यवस्था लागु हुने छैन ।

५.२.२.३ श्रोत अनुमान तथा बजेट निर्धारण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने आय, नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय हस्तान्तरण, आन्तरिक ऋण तथा अन्य आयको प्रक्षेपण गर्ने ।

(ख) राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक प्राथमिकता र स्थानीय आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी प्रक्षेपित श्रोत र साधनको सन्तुलित वितरणको खाका तय गर्ने ।

(ग) आगामी आ.व. को लागि श्रोत अनुमानको आधारमा बजेटको कुल सीमा निर्धारण गर्ने ।

(घ) विषय क्षेत्रगत बजेटको सीमा निर्धारण गर्ने ।

(ङ) नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन, स्थानीय आर्थिक अवस्था, प्राथमिकीकरणका आधार तय गर्ने ।

(च) विषय क्षेत्रगत बजेट तर्जुमा सम्बन्धी मार्गदर्शन तय गर्ने ।

(छ) श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण सम्बन्धमा नगरपालिकाको आवश्यकता र निर्णय बमोजिमका अन्य कार्यहरू गर्ने । समितिले आफ्नो कार्य प्रत्येक वर्षको वैशाख १० गतेभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्नेछ । यसरी तयार भएको आगामी आ.व.को बजेट सीमा प्रत्येक वर्षको वैशाख १५ गतेभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले नगरपालिकाका विषयगत महाशाखा/शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

५.२.३ बजेट सीमा निर्धारण गर्ने विधि

नगरपालिकाले बजेट सीमाको निर्धारण गर्दा देहाय बमोजिमको प्राथमिकताका आधारमा गर्नुपर्नेछ ।

(क) नगरपालिका स्तरका गौरवका आयोजनाहरूको लागि आवश्यक रकम ।

(ख) समपुरक कोष आवश्यक पर्ने आयोजनाहरूको लागि चाहिने रकम ।

(ग) सशर्त अनुदानको कार्यक्रमको लागि तोकिएको रकम ।

(घ) दिगो विकासका लक्ष्य लगायत राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने रकम ।

(ङ) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन बमोजिम नगरपालिका आफैले गर्नुपर्ने अन्य अत्यावश्यक कार्यहरू ।

(च) माथि उल्लिखित क्षेत्रलाई आवश्यक रकम विनियोजन गरिसकेपछि मात्र बाँकी रकम जनसंख्या, क्षेत्रफल, मानव विकासको अवस्था, पूर्वाधार विकासको अवस्था, विकास लागत, राजश्व परिचालनको अवस्था र लागत सहभागिताको अवस्था जस्ता विषयलाई आधार मानी वडागत खर्चको आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा वडागत बजेट सीमा निर्धारण गर्नुपर्नेछ । तर वडामा दामासाहीले बजेट विनियोजन गर्न पाइने छैन ।

(छ) बजेट सीमा निर्धारण गर्दा नगरपालिकामा रहेको सामाजिक तथा साँस्कृतिक विविधतालाई आधार मानी यस्ता क्षेत्रको शसक्तिकरणको लागि आवश्यक पर्ने रकमको सीमा समेत निर्धारण गर्नुपर्नेछ ।

(ज) नगरपालिकाको कूल बजेट सीमाबाट तलब भत्ता तथा अन्य कार्यालय सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने बजेट छुट्याई अन्य कार्यक्रमको लागि बजेट सीमा निर्धारण गर्नुपर्नेछ । यसरी प्रशासनिक खर्चको लागि बजेट सीमा निर्धारण गर्दा राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम र आन्तरिक आयको रकम भन्दा बढि नहुने गरी गर्नुपर्नेछ ।

५.२.४ आयोजना प्राथमिकीकरणका आधार

श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्नुका अतिरिक्त अनुसूची-३ मा उल्लेखित ढाँचा अनुरूप आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू तय गर्नुपर्नेछ । वडा एवम् नगरपालिका स्तरमा आयोजना प्राथमिकीकरण गर्दा यसै अनुसूची-३ बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।

५.३ वस्ती तहका योजना छनौट

५.१ वस्ती तहका योजना छनौट गर्दा निम्नानुसार गर्नुपर्नेछ. ३. :

(क) वडा समितिले आफ्नो वडामा प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्यहरूले विभिन्न वस्ती/टोलको योजना तर्जुमा गर्न सहजीकरण गर्ने गरी जिम्मेवारी प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

(ख) प्रत्येक वडाले वडाभित्रका वस्तीहरूमा योजना तर्जुमाको लागि बैठक हुने दिन मिति र समय कम्तिमा तीन दिन अगावै सार्वजनिक सूचना मार्फत जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(ग) वस्ती तहका योजना छनौट गर्दा सो वस्तीभित्रका सबै वर्ग र समुदाय (महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेसी, थारु, मुस्लिम, उत्पीडित वर्ग, पिछडा वर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, युवा, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, लैंगिक अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्ति, पिछडिएका वर्ग आदि) को प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ ।

(घ) टोल/वस्तीमा हुने योजना तर्जुमा प्रक्रियामा टोल/वस्ती भित्रका क्रियाशील सामुदायिक संस्थाहरू (टोल विकास संस्था, आमा समूह, बालक्लब/सञ्जाल, युवा क्लब, नागरिक सचेतना केन्द्र, विभिन्न सरकारी कार्यालयबाट गठन भएका समूह जस्ता समूहहरू) लाई पनि सहभागी गराउनु पर्नेछ ।

माथि उल्लेख भए बमोजिमका सरोकारवालाहरूको आधिकारिक सहभागिता हुने गरी वडा सदस्यको संयोजनमा निर्धारित मिति, समय र स्थानमा उपस्थित भई योजना छनौटको सम्बन्धमा अन्तरक्रिया, छलफल, विमर्श गरी योजनाहरूको छनौट गर्नुपर्नेछ । यसरी छनौट भएका योजनाहरूको सूची संयोजकले लिखित रूपमा वडा समितिमा पठाउनु पर्नेछ ।

५.४ वडा तहमा योजनाको छनौट तथा प्राथमिकीकरण

श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिबाट प्राप्त बजेट सीमा र मार्गदर्शनको आधारमा सम्बन्धित वडाहरूले वस्ती टोलबाट प्राप्त योजनाहरू मध्येबाट वडाको लागि प्राप्त बजेट सीमाको अधिनमा रही योजनाको छनौट र प्राथमिकता निर्धारण समेत गरी [अनुसूची-४](#) बमोजिमको ढाँचामा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

वस्ती टोलबाट योजना माग गर्दा वडास्तरका महत्वपूर्ण योजनाहरू छुट भएको अवस्थामा वडा समितिले त्यस्ता योजनाहरू वडा समितिको बजेट सीमाभित्र रही औचित्यताको आधारमा समावेश गर्न सक्नेछ । वडाको बजेट सीमाभित्र कार्यान्वयन हुन नसक्ने नगरस्तरीय महत्वपूर्ण आयोजनाहरू भएमा वडा समितिले नगरपालिकामा छुट्टै सूची पठाउन सक्नेछ ।

वडा समितिले आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गर्दा श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले तोकेको आधारहरू बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।

५.५ बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा

५.५.१ बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको गठन

श्रोत तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिबाट निर्धारण भएको आयको प्रक्षेपण, वितरणको खाका र बजेट सीमामा आधारित भई नगरपालिकाको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न देहाय बमोजिमको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।

(क) उपप्रमुख	- संयोजक
(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	- सदस्य
(ग) विषयगत क्षेत्र हेर्ने नगर कार्यपालिकाका सदस्यहरू	- सदस्य
(घ) योजना विभाग/महाशाखा वा शाखा प्रमुख	- सदस्य सचिव

५.५.२ यस समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) आगामी आ.व.को नीति तथा कार्यक्रमको प्रस्ताव तयार गर्ने,

(ख) श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले दिएको बजेट सीमाभित्र रही बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गर्ने ।

(ग) बजेट तथा कार्यक्रमको प्रस्तावलाई विषय क्षेत्रगत रूपमा छलफल गर्ने व्यवस्था मिलाई अन्तिम प्रस्ताव तयार पारी कार्यपालिकामा पेश गर्ने ।

(घ) योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिने व्यवस्था मिलाउने तथा योजना कार्यक्रम विच आपसी तादम्यता तथा परिपुरकता कायम गर्ने,

(ङ) बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धी नगरपालिकाको आवश्यकता बमोजिम अन्य कार्यहरू गर्ने ।

५.५.३ विषयगत योजना प्राथमिकीकरण

बजेट तथा कार्यक्रम समितिले वडाबाट प्राप्त योजनालाई नगरपालिकाको आवधिक योजना, क्षेत्रगत नीतिहरू तथा श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले तयार पारेको आयोजना प्राथमिकीकरण आधार तथा मार्गदर्शन बमोजिम योजनाहरूलाई विषयगत समितिहरूमा छलफल गराई विषयगत रूपमा प्राथमिकीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

५.१.३ मा व्यवस्था भए बमोजिमका देहाय बमोजिम प्रत्येक क्षेत्रहरूमा गठन हुने विषयगत समितिमा निम्न अनुसारको सदस्य रहने छन् :

(क) विषयय क्षेत्र हेर्ने कार्यपालिकाको सदस्य	- संयोजक
(ख) कार्यपालिकाले तोकेका कम्तीमा एक जना महिला सहित दुई जना कार्यपालिकाका सदस्य	- सदस्य
(ग) सम्बन्धित विभाग/महाशाखा/शाखा प्रमुख	- सदस्य सचिव
- सम्बन्धित क्षेत्रमा एकभन्दा बढी शाखाहरू रहेको अवस्थामा कार्यपालिकाले कुनै एक जना शाखा प्रमुखलाई सदस्य सचिव तोकी अन्य शाखा प्रमुखहरूलाई सदस्यको रूपमा सहभागी गराउनु पर्नेछ ।

५.५.३ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा

विषयगत रूपमा प्राथमिकीकरण सहित पेश भएका योजनाहरूलाई बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले कार्यक्रममा दोहोरो नपर्ने गरी देहाय बमोजिम योजनाको प्राथमिकीकरण र बजेट तर्जुमा गर्नुपर्नेछ ।

- (क) नगरपालिकाको आवधिक योजनाको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति
- (ख) नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना
- (ग) बजेट तथा कार्यक्रम समितिबाट प्राप्त बजेट सीमा, मार्गदर्शन र योजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू
- (घ) विषयगत समितिबाट प्राथमिकीकरण भइ नआएका तर नगरपालिका स्तरका महत्वपूर्ण आयोजनाहरू (५.२.३ क,ख,ग,घ,ङ बमोजिमका योजनाहरू) छनौट गर्नुपर्ने भएमा स्पष्ट आधार र औचित्य समेतको आधारमा बजेटको सुनिश्चितता हुने गरी त्यस्ता योजना समावेश गर्न सकिनेछ ।
- (ङ) नगरपालिकाको श्रोत साधनले मात्र योजना सम्पन्न गर्न सम्भव नभएका तर नगरपालिकाका लागि अत्यावश्यक र तोकिएको मापदण्ड पूरा गरेका योजनाहरूलाई समपुरक अनुदानबाट सञ्चालन गर्नको लागि प्रस्ताव गर्न सकिनेछ ।
- बजेट तर्जुमा समितिले तयार गरेको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमको मस्यौदा [अनुसूची-५](#) बमोजिमको ढाँचामा असार ५ गतेभित्र नगर प्रमुख मार्फत कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ । वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमको मस्यौदा पेश गर्दा आर्थिक विधेयक [अनुसूची-६](#) बमोजिमको ढाँचामा र विनियोजन विधेयक [अनुसूची-७](#) बमोजिमको ढाँचामा समेत पेश गर्नुपर्नेछ ।

५.६ नगर कार्यपालिकाबाट बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृति

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले पेश गरेको आगामी आ.व. को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, राजश्व र व्ययको अनुमान (वार्षिक बजेट) नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी नगर सभामा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।

५.७ नगर सभाबाट बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृति

५.७.१ बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुति

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम उपप्रमुख वा निजको असमर्थतामा कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिकाको कुनै सदस्य मार्फत असार १० गतेभित्र नगर सभामा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ । वार्षिक बजेट पेश गर्दा गत आ.व.को राजश्व र व्ययको यथार्थ विवरण, चालु आ.व.को संशोधित अनुमान तथा आगामी आ.व.को योजना तथा कार्यक्रम, आयव्ययको अनुमानित विवरण र मध्यमकालीन खर्च संरचना समेतको विवरण खुलाउनु पर्नेछ ।

५.७.२ बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृति

- (क) नगर सभामा प्रस्तुत भएको आगामी आ.व. को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, राजस्व र व्ययको अनुमान (वार्षिक बजेट) नगर सभामा पेश भएको १५ दिनभित्र छलफलको काम सम्पन्न गर्ने गरी कार्यतालिका बनाउनु पर्नेछ ।
- (ख) नगर सभामा छलफल सम्पन्न भइसकेपछि नगर सभाले बजेट पारित गर्ने वा सुझावसहित कार्यपालिकामा फिर्ता पठाउन सक्नेछ ।
- (ग) सुझाव सहित प्राप्त भएको बजेट उपर कार्यपालिकाले पुनर्विचार गरी आवश्यक परिमार्जन सहित वा परिमार्जन गर्नुपर्ने नदेखिएमा कारण सहित ५ दिनभित्र पुनः सभामा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (घ) कार्यपालिकाबाट पुनः पेश भएको बजेट तथा कार्यक्रम असार मसान्तभित्र नगर सभाले पारित गरीसक्नु पर्नेछ ।
- (ङ) नगर सभाले स्वीकृत गरेको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम श्रावण १५ भित्र सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गर्नुपर्नेछ । साथै नगरपालिकाको वेबसाइटमा समेत प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।

६. योजना कार्यान्वयन

- (क) नगर सभाले पारित गरेको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि नगर कार्यपालिकामा प्रमुखले ७ दिनभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेटको खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्नेछ ।
- (ख) अख्तियारी प्राप्त भएको १५ दिनभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले **अनुसूची-८** बमोजिमको ढाँचामा कार्यक्रम स्वीकृत गरी सम्बन्धित विभाग/महाशाखा/शाखा/इकाई प्रमुख र वडा सचिवलाई लिखित रूपमा योजना कार्यान्वयनको जिम्मा दिनुपर्नेछ ।
- (ग) योजना कार्यान्वयनको जिम्मा प्राप्त भएको मितिले ७ दिनभित्र सम्बन्धित विभाग/महाशाखा/शाखा/इकाई प्रमुख र वडा सचिवले कार्यक्रम कार्यान्वयनको कार्यतालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (घ) विभाग/महाशाखा/शाखा/इकाई प्रमुख वा वडा सचिवबाट पेश भएको कार्यान्वयन कार्ययोजनामा प्राविधिक क्षमता, योजनाको संवेदनशीलता, कार्यान्वयन प्राथमिकीकरण, नगद प्रवाहको अवस्था समेतको आधारमा कुनै संसोधन गर्नुपर्ने देखिएमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले सुझाव दिनसक्नेछ । यसरी प्राप्त भएको सुझाव समेतको आधारमा सम्बन्धित निकायले कार्यान्वयन कार्ययोजनामा संसोधन गरी ५ दिनभित्र पुनः पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (ङ) सबै विभाग/महाशाखा/शाखा/इकाई प्रमुख र वडा सचिवबाट प्राप्त कार्ययोजनालाई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले एकत्रित गरी एकीकृत कार्यान्वयन कार्ययोजना कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

६.१ योजना कार्यान्वयन विधि

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, खरिद नियमावली, आर्थिक कार्यविधि ऐन तथा नियमावली र स्थानीय तहहरूले संविधान तथा अन्य प्रचलित कानूनको अधिकार क्षेत्रभित्र रही निर्माण गरेका ऐन नियम अनुसार कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ । नगरपालिकाले आ.व. शुरू भएको एक महिनाभित्र आफ्नो वार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना स्वीकृत गरी सो अनुरूप खरिद कार्यको व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ ।

६.२ अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति

६.२.१ अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिको गठन

नगरपालिकाबाट सञ्चालित योजनाको लागत, परिमाण, समयसीमा र गुणस्तरीयताको आधारमा अनुगमन गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिनको लागि निम्न अनुसारको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।

- (क) उपप्रमुख - संयोजक
- (ख) प्रमुखले तोकेका एक जना महिला सहित कार्यपालिकाका सदस्यहरू मध्येबाट दुई जना सदस्य - सदस्य
- (ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य
- (घ) योजना विभाग/महाशाखा/शाखा/इकाई प्रमुख - सदस्य सचिव

उक्त समितिमा आवश्यकता अनुसार कार्यपालिकाका अन्य सदस्य तथा विषयविज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

६.२.२ अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण विधि

- (क) कार्यपालिकामा एकीकृत कार्यान्वयन कार्ययोजना पेश गरेको १५ दिनभित्र अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिले वार्षिक अनुगमन कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।
- (ख) अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिले गरेको कामको प्रतिवेदन प्रत्येक २ महिनामा पेश गरी कार्यपालिकाको बैठकमा छलफल गर्नुपर्नेछ ।
- (ग) कार्यपालिकाले अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिको प्रतिवेदन समेतको आधारमा योजना कार्यान्वयनमा देखिएका त्रुटिहरू सच्याउन तथा समय र गुणस्तर कायम गर्न सम्बन्धित पक्ष (उपभोक्ता समिति, निर्माण व्यवसायी, परामर्शदाता तथा कर्मचारी) लाई आवश्यक निर्देशन दिनुपर्नेछ । अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिले दिएको निर्देशन पालना गर्नु सम्बन्धित पक्षको जिम्मेवारी हुनेछ ।

६.२.३ वडास्तरीय अनुगमन समिति

आफ्नो वडाभित्र सञ्चालित योजनाको लागत, परिमाण, समयसीमा र गुणस्तरीयताका आधारमा अनुगमन गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिनको लागि निम्न अनुसारको वडास्तरीय अनुगमन समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।

- (क) सम्बन्धित वडाको वडाध्यक्ष - संयोजक
- (ख) वडा सदस्यहरू - सदस्य
- (ग) वडा सचिव - सदस्य सचिव

उक्त समितिमा आवश्यकता अनुसार अन्य कर्मचारीलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ । समितिले अनुगमन गर्दा देखिएका विषयका सम्बन्धमा अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिलाई नियमित रूपमा जानकारी गराउनुपर्नेछ ।

६.२.४ आयोजनाको मुल्यांकन

नगरपालिकाले १० करोड भन्दा बढि लागतका आयोजनाको योजना सम्पन्न भएको दुई वर्षभित्र तेश्रो पक्षबाट प्रभाव मुल्यांकन गराउनुपर्नेछ

६.३ सःशर्त, विशेष र समपुरक अनुदानबाट सञ्चालित आयोजना कार्यान्वयन

संघ तथा प्रदेश सरकारबाट नगरपालिका मार्फत सञ्चालन गर्ने सःशर्त, विशेष र समपुरक अनुदानका आयोजनाहरूको कार्यान्वयन सम्बन्धित तहबाट प्राप्त मार्गदर्शन बमोजिम हुनेछ ।

६.४ योजनाको भुक्तानी प्रक्रिया

नगरपालिकाबाट सञ्चालित योजनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन रनिड बिल, आवश्यक बिल भरपाई, सार्वजनिक परीक्षण प्रतिवेदन र नियमानुसार पेश गर्नुपर्ने अन्य आवश्यक कागजातको आधारमा रकम भुक्तानी गर्नुपर्नेछ ।

७. लागत साझेदारीमा योजना कार्यान्वयन

नेपाल/प्रदेश सरकारले नगरपालिकालाई पूर्वाधा विकास सम्बन्धी कुनै योजना, कार्यान्वयन गर्न समपुरक अनुदान प्रदान गर्न सक्नेछ । समपुरक अनुदानका आधारहरू देहायबमोजिम हुनेछन् :

- (क) आयोजनाको आवश्यकता र प्राथमिकता
- (ख) आयोजनाको सम्भाव्यता
- (ग) आयोजनाको लागत
- (घ) आयोजना कार्यान्वयन गर्नको लागि आवश्यक लागत साझेदारी
- (ङ) आयोजनाबाट प्राप्त हुने प्रतिफल वा लाभ
- (च) आयोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक प्राविधिक क्षमता ।

समपुरक अनुदान प्रदान गर्ने कार्यविधि तथा अन्य व्यवस्था नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

८. विविध

८.१ नगरपालिकाले ऋण लिन सक्ने

नगरपालिकाले राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिसको सीमाभित्र रही सम्बन्धित सभाबाट स्वीकृत हुनेगरी उत्पादनशील, रोजगारमुलक, आन्तरिक आय वृद्धि तथा पूँजीगत कार्यको लागि आन्तरिक ऋण लिन सक्नेछन् । त्यस्तो ऋणको अवधि अधिकतम २५ वर्षसम्म हुनेछ ।

नेपाल सरकारबाट प्राप्त भएको ऋण वा नेपाल सरकार जमानी भई लिएको ऋण नगरपालिकाले निर्धारित समयमा चुक्ता नगरेमा नेपाल सरकारले नगरपालिकालाई उपलब्ध गराउने अनुदानबाट कट्टा गरी सो रकम प्राप्त गर्ने वा ऋण भुक्तानी गरिदिनेछ ।

८.२ वस्तुगत विवरण (Profile) तयार गर्नुपर्ने

नगरपालिकाले वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नुपूर्व नगरपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुगत विवरण (Profile) तयार वा अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुगत विवरण आफ्ना Website मार्फत सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।

अनुसूची-१
(दिग्दर्शनको दफा ५.१.१ सँग सम्बन्धित)
आय र व्ययको प्रक्षेपण
आ.व.

शिर्षक	आ.व....\.. को यथार्थ	आ.व....\... को संसोधित अनुमान	आ.व....\ को अनुमान
राजस्व			
१.	आन्तरिक राजस्व		
१.१	एकिकृतसम्पति कर		
१.२	घर जग्गा बहाल कर		
१.३	व्यावसाय कर		
१.४	बहाल विटौरी शुल्क		
१.५	पार्कीङ्ग शुल्क		
१.६	जडीबुटीकवाडी र जीवजन्तु कर		
२.	राजस्व वाडफाँड		
२.१	मूल्य अभिवृद्धि तथा अन्तशुल्क		
२.२	प्राकृतिकश्रोतको रोयल्टी		
२.२.१	पर्वतारोहण		
२.२.२	विध्युत		
२.२.३	वन		
२.२.४	खानी तथा खनिज		
२.२.५	पानी तथा अन्य प्राकृतिक श्रोत		
३.	वित्तिय हस्तान्तरण		
३.१	नेपालसरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान		
३.१.१	वित्तिय समानीकरण		
३.१.२	सशर्त अनुदान		
३.१.३	समपूरक अनुदान		
३.१.४	बिषेश अनुदान		
३.२	प्रदेशसरकारबाट प्राप्तहुने अनुदान		
३.२.१	वित्तिय समानीकरण		
३.२.२	सशर्त अनुदान		
३.२.३	समपूरक अनुदान		
३.२.४	बिषेश अनुदान		
४.	वित्तिय व्यवस्था (प्राप्ति)		
५.	अन्य		
	कूल जम्मा		

शीर्षक		आ.व....\.. को यथार्थ	आ.व....\... को संसोधित अनुमान	आ.व....\ को अनुमान
व्यय				
१	चालु			
१.१	पारिश्रमिक सुविधा			
१.२	मालसामान तथा सेवाको उपयोग (तालिम समेत)			
१.३	व्याज र सेवा खर्च			
१.४	अनुदान			
१.५	सामाजिक सुरक्षा			
१.६	अन्य खर्च			
२	पूँजीगत			
२.१	जग्गा			
२.२	भवन			
२.२.१	फर्निचर			
२.२.२	सवारी साधन			
२.२.३	मेशिनरी औजार			
२.२.४	सार्वजनिक निर्माण			
२.२.५	पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श			
२.२.६	अन्य			
३	वित्तीय व्यवस्था (भुक्तानी)			
	जम्मा			
४	बजेट बचत (+)/न्यून(-)			
५	ऋण			
५.१	आन्तरिक			
५.२	वाह्य			
६	गत वर्षको मौज्दात			
	कूल जम्मा			

नोट : राजस्व र खर्च शीर्षक नेपाल सरकारको खर्च वर्गीकरण तथा व्याख्या बमोजिम उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

अनुसूची-२

(दिग्दर्शनको दफा ५.२.१ सँग सम्बन्धित)

आ.व.

राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन,

(क) पृष्ठभूमि

(ख) राजस्वको मौजुदा अवस्थाको विश्लेषण

(ग) राजस्व नीतिहरू

(घ) करका आधारहरू

(ङ) आगामी आ.व. को लागि प्रस्तावित कर तथा गैह्र कर राजस्व दर

सि.नं.	राजस्वको क्षेत्रहरू	चालु आ.व. को दर	प्रस्तावित दर	पुष्ट्याँई	कैफियत

(च) आगामी आ.व. को लागि अनुमानित कर तथा गैह्र कर राजस्व दर

सि.नं.	राजस्वको क्षेत्रहरू	गत आ.व. को यथार्थ रकम	चालु आ.व.को संशोधित अनुमान	आगामी आ.व. को अनुमान	कैफियत

(छ) निष्कर्ष तथा सुझावहरू

(.....)

संयोजक

सदस्य

सदस्य

स्थानीय राजस्व परामर्श समिति

अनुसूची-३

(दिग्दर्शनको दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित)

आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू तथा प्राथमिकता निर्धारण फारम

(क) आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू

१. गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने आयोजनाहरू (२० अङ्क)

(क) प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने — २० अङ्क

(ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने — १० अङ्क

(ग) तटस्थ — ५ अङ्क

२. उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने आयोजनाहरू (१५ अङ्क)

(क) चालु आ.व. मा नै सम्पन्न हुने — १५ अङ्क

(ख) आगामी आ.व. मा सम्पन्न हुने — १० अङ्क

(ग) अन्य — ५ अङ्क

३. आम्दानी र रोजगार वृद्धि गर्ने आयोजनाहरू (१५ अङ्क)

(क) प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने — १५ अङ्क

(ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने — ७.५ अङ्क

(ग) तटस्थ — ० अङ्क

४. लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनाहरू (१५ अङ्क)

(क) ५०% वा सोभन्दा बढी लागत सहभागिता हुने — १५ अङ्क

(ख) २०% देखि ५०% सम्म लागत सहभागिता हुने — १० अङ्क

(ग) २०% सम्म लागत सहभागिता हुने — ५ अङ्क

(घ) लागत सहभागिता नहुने — ० अङ्क

५. स्थानीय श्रोत साधन र सीपको प्रयोग हुने आयोजनाहरू (१० अङ्क)

(क) आयोजनालाई आवश्यक पर्ने सबै श्रोत साधन स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने — १० अङ्क

(ख) आयोजनालाई आवश्यक पर्ने ५०% सम्म श्रोत साधन स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने — ७.५ अङ्क

(ग) अन्य — ५ अङ्क

६. समावेशी विकासमा योगदान पुर्याउने आयोजनाहरू (१० अङ्क)

(क) प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने — १० अङ्क

(ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने — ५ अङ्क

(ग) तटस्थ — ० अङ्क

७. दिगो विकास र वातावरणीय संरक्षण गर्ने आयोजनाहरू (१० अङ्क)

(क) प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने — १० अङ्क

(ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने — ५ अङ्क

(ग) तटस्थ — ० अङ्क

८. स्थानीय भाषिक, सांस्कृतिक विकास गर्ने आयोजनाहरू (५ अङ्क)

(क) प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने — ५ अङ्क

(ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने — ३ अङ्क

(ग) तटस्थ — ० अङ्क

(ख) आयोजनाको प्राथमिकताक्रम नि

धरिण फारम

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	१. गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने (२० अङ्क)	२. उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने आयोजनाहरू (१५ अङ्क)	३. आम्दानी र रोजगार वृद्धि गर्ने आयोजनाहरू (१५ अङ्क)	४. लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनाहरू (१५ अङ्क)	५. स्थानीय श्रोत साधन र सीपको प्रयोग हुने आयोजनाहरू (१० अङ्क)	६. समावेशी विकासमा योगदान पुर्‍याउने आयोजनाहरू (१० अङ्क)	७. दिगो विकास र वातावरणीय संरक्षण गर्ने आयोजनाहरू (१० अङ्क)	८. स्थानीय भाषिक, सांस्कृतिक विकास गर्ने आयोजनाहरू (५ अङ्क)	कुल प्रासांक (१०० अङ्क)	प्राथमिकता क्रम
१											
२											
३											
४											
५											
६											

नोट : आयोजनाहरूको प्राथमिकता क्रम निर्धारण गर्दा सबैभन्दा बढि अङ्क प्राप्त गर्ने आयोजनालाई पहिलो प्राथमिकता क्रम निर्धारण गर्नुपर्नेछ ।

क्र.सं.	अङ्कभार	प्राथमिकता नं.
१	८० अङ्क भन्दा बढी प्राप्त भएमा	१
२	६० देखि ८० अङ्क प्राप्त भएमा	२
३	६० अङ्क भन्दा कम प्राप्त भएमा	३
४	५० अङ्क भन्दा कम प्राप्त भएमा	न्यून प्राथमिकता

नोट : यसरी योजना छनौट गर्दा पहिलो प्राथमिकतामा परेको योजनाहरू छनौट गर्ने । रकम उपलब्ध भएसम्म प्राथमिकता २ र ३ स्वीकृत गर्न सकिनेछ ।

अनुसूची-४
(दिग्दर्शनको दफा ५.४ सँग सम्बन्धित)

सूर्योदय नगरपालिका

वडा नं.

आयोजनाको प्राथमिकीकरण सूची, २०७४

(क) निर्धारित वडागत बजेट सीमाभित्रका आयोजनाहरूको लागि

प्राथमिकता क्रम	आयोजनाको नाम	आयोजना सञ्चालन हुने स्थल	अनुमानित लागत	कार्यान्वयन विधि	लाभान्वित संख्या	आवधिक योजनाको रणनीतिसँग सम्बन्धित
आर्थिक विकास						
१						
२						
सामाजिक विकास						
१						
२						
पूर्वाधार विकास						
१						
२						
वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति						
१						
२						
सुशासन तथा संस्थागत विकास						
१						
२						

(ख) नगरपालिका स्तरीय (नगर गौरवका आयोजना, बहुवर्षीय आयोजनाहरू र दुई वा सोभन्दा बढी वडामा पर्ने आयोजनाहरू)

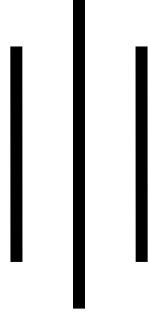
प्राथमिकता क्रम	आयोजनाको नाम	आयोजना सञ्चालन हुने स्थल	अनुमानित लागत	कार्यान्वयन विधि	लाभान्वित जनसंख्या	आवधिक योजनाका रणनीतिसँग सम्बन्धित
१						
२						
३						

नोट : क्रमागत आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण सूची आवश्यक पर्ने छैन ।

अनुसूची-५
(दिग्दर्शनको दफा ५.५.३ सँग सम्बन्धित)

आर्थिक वर्ष २०७६...../..... को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट

सूर्योदय नगरपालिका
इलाम जिल्ला
प्रदेश नं. १ नेपाल ।

खण्ड-१ परिचय र समीक्षा

- १.१ पृष्ठभूमि
- १.२ चालु आ.व. को नीति तथा कार्यक्रमको समीक्षा
- (क) आर्थिक क्षेत्र
 - (ख) सामाजिक क्षेत्र
 - (ग) पूर्वाधार क्षेत्र
 - (घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन
 - (ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन
 - (च) अन्य

खण्ड-२ आगामी आ.व. २०...../..... को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

- २.१ सौँच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धि
- २.२ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरू
- २.२.१ समग्र नीति तथा आधारहरू
 - २.२.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरू
 - (क) आर्थिक क्षेत्र
 - (ख) सामाजिक क्षेत्र
 - (ग) पूर्वाधार क्षेत्र
 - (घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन
 - (ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन
- २.३ मुख्य-मुख्य आयोजना र क्रियाकलापहरू
- २.४ अनुमानित व्यय र श्रोत व्यवस्थापन
- २.५ उपसंहार

प्रस्तुत गर्ने:

उपप्रमुख वा सदस्य

मिति :

आय र व्ययको विवरण

आ.व. २०...../.....

रु. हजारमा

शीर्षक	गत आ.व. को यथार्थ	चालु आ.व. को संशोधित अनुमान	आगामी आ.व. को अनुमान
आय			
राजस्व:			
आन्तरिक राजस्व			
राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम			
अन्य आय			
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			
नेपाल सरकारबाट प्राप्त			
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त			
अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त			
जनसहभागिता			
नगद सहभागिता			
श्रम तथा वस्तुगत सहायता			
व्यय			
चालु खर्च			
पुँजीगत खर्च			
बजेट बचत (+)/न्यून(-)			
वित्तीय व्यवस्था			
<i>खुद ऋण लगानी</i>			
ऋण लगानी (-)			
ऋण लगानीको साँवाफिर्ता प्राप्ति (+)			
<i>खुद शेयर लगानी</i>			
शेयर लगानी (-)			
शेयर विक्रीबाट लगानीफिर्ता प्राप्ति (+)			
<i>खुद ऋण प्राप्ति</i>			
ऋणको साँवा भुक्तानी (-)			
ऋण प्राप्ति (+)			
अन्तिम बजेट बचत (+)/न्यून (-)			

राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान
आ.व. २०...../.....

रु. हजारमा

शीर्षक	गत आ.व. को यथार्थ	चालु आ.व. को संशोधित अनुमान	आगामी आ.व. को अनुमान
राजस्व			
आन्तरिक राजस्व			
११३००	सम्पत्ति कर		
११३१०	अचल सम्पत्तिमा लागने कर		
११३११	व्यक्तिगत सम्पत्तिमा लागने वार्षिक कर		
११३१२	संस्थागत सम्पत्तिमा लागने वार्षिक कर		
११३१३	एकीकृत सम्पत्ति कर		
११३१४	भूमिकर/मालपोत		
११३२०	खुद सम्पत्तिमा लागने कर		
११३२१	घरवहाल कर		
११३२२	वहाल विटौरी कर		
स्थानीय तहले आर्जन गर्ने अन्य कर तथा राजस्वको विवरणहरू नेपाल सरकारबाट स्वीकृत राजस्व संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या बमोजिम उल्लेख गर्ने ।			
राजस्व बाँडफाँड			
११४११	बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर		
११४२१	बाँडफाँड भई प्राप्त हुने अन्तःशुल्क		
१४१७१	वन रोयल्टी		
१४१७२	खानी रोयल्टी		
१४१७३	जलश्रोत रोयल्टी		
१४१७४	पर्वतारोहण रोयल्टी		
१४१७५	पदयात्रा रोयल्टी		
१४१७६	पर्यटन सेवा शुल्क रोयल्टी		
अन्य आय			
	साविक स्थानीय निकायबाट हस्तान्तरण भई प्राप्त रकम		
	बेरुजु असुली		
	गत वर्षको नगद मौज्जात		
	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण		
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान:			
	वित्तीय समानीकरण अनुदान		
	सशर्त अनुदान		
	समपुरक अनुदान		
	विशेष अनुदान		
	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान		

	वित्तीय समानीकरण अनुदान			
	सशर्त अनुदान			
	समपुरक अनुदान			
	विशेष अनुदान			
	अन्य स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान			
	सशर्त अनुदान			
	समपुरक अनुदान			
	विशेष अनुदान			
	जनसहभागिता			
	नगद सहभागिता			
	श्रम तथा वस्तुगत सहायता			

नोट: राजश्वका शीर्षकहरू नेपाल सरकारबाट स्वीकृत राजश्व संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या बमोजिम उल्लेख गर्ने हुनेछ ।

राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान

आ.व. २०...../.....

रु. हजारमा

शीर्षक	गत आ.व. को यथार्थ	चालु आ.व. को संशोधित अनुमान	आगामी आ.व. को अनुमान	श्रोत					
				आन्तरिक श्रोत	अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जनसहभागिता
					नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय श्रोत		
चालु खर्च									
२१०००	पारिश्रमिक/सुविधा								
२११००	पारिश्रमिक / सुविधा								
२१११०	नगदमा दिइने पारिश्रमिक र सुविधा								
२११२०	जिन्सी वा जिन्सीबापत कर्मचारीलाई दिइने पारिश्रमिक सुविधा								
२११२१	पोशाक								
२११२२	खाद्यान्न								
२११२३	औषधी उपचार खर्च								
२११३०	कर्मचारी भत्ता								
२११३१	स्थानीय भत्ता								
२११३२	महंगी भत्ता								
२११३३	फिल्ड भत्ता								
२११३४	कर्मचारीको बैठक भत्ता								
२११३५	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार								
२११३९	अन्य भत्ता								
२११४०	पदाधिकारी भत्ता तथा अन्य सुविधा								
२११४१	पदाधिकारी बैठक भत्ता								
२११४२	पदाधिकारी अन्य सुविधा								
२११४९	पदाधिकारी अन्य भत्ता								
<u>स्थानीय तहले गर्ने अन्य चालु खर्चका शीर्षकहरू आवश्यकता अनुसार यसैगरी उल्लेख गर्ने ।</u>									

पूँजीगत खर्च										
३११११	भवन खरिद									
३१११२	भवन निर्माण									
३१११३	निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च									
३१११५	फर्निचर तथा फिक्चर्स									
३११२०	सवारी साधन									
३११२१	सवारी साधन									
३११२२	मेशिनरी तथा औजार									
३११३०	अन्य पूँजीगत खर्च									
३११३१	पशुधन तथा वागवानी विकास खर्च									
३११३२	कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माण तथा खरिद खर्च एवं अन्य बौद्धिक सम्पत्ति प्राप्ति खर्च									
३११५०	सार्वजनिक निर्माण									
३११५१	सडक तथा पूल निर्माण									
३११५२	रेलमार्ग तथा हवाई मैदान निर्माण									
<i>स्थानीय तहले गर्ने अन्य पूँजीगत खर्चका शीर्षकहरु आवश्यकता अनुसार यसैगरी उल्लेख गर्ने ।</i>										

वित्तीय व्यवस्था अनुमान

आ.व. २०...../.....

रु. हजारमा

शीर्षक	गत आ.व. को यथार्थ	चालु वर्षको संशोधित अनुमान	आगामी आ.व. को अनुमान
वित्तीय व्यवस्था			
खुद ऋण लगानी			
ऋण लगानी (-)			
ऋण लगानीको साँवाफिर्ता प्राप्ति (+)			
खुद शेयर लगानी			
शेयर लगानी (-)			
शेयर विक्रीबाट लगानीफिर्ता प्राप्ति (+)			
खुद ऋण प्राप्ति			
ऋण साँवा भुक्तानी (-)			
ऋण प्राप्ति (+)			

कार्यक्षेत्रगत व्यय अनुमान

आ.व. २०...../.....

रु. हजारमा

शीर्षक	गत आ.व. को यथार्थ	चालु आ.व. को संशोधित अनुमान	आगामी आ.व. को अनुमान	श्रोत					
				आन्तरिक श्रोत	अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जनसहभागिता
					नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय श्रोत		
१०.	आर्थिक विकास								
१०१०	कृषि								
१०२०	उधोग तथा वाणिज्य								
१०३०	पर्यटन								
१०४०	सहकारी								
१०५०	वित्तीय क्षेत्र								
२०	सामाजिक विकास								
२०१०	शिक्षा								
२०२०	स्वास्थ्य								
२०३०	खानेपानी तथा सरसफाई								
२०४०	संस्कृति प्रवर्द्धन								
२०५०	खेलकूद तथा मनोरञ्जन								
२०६०	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण								
३०	पूर्वाधार विकास								
३०१०	स्थानीय सडक, पुल तथा झोलुंगे पुल								
३०२०	सिँचाई								
३०३०	भवन तथा सहरी विकास								
३०४०	उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत (वैकल्पिक उर्जा समेत)								
३०५०	सञ्चार								

४०	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन									
४०१०	वन तथा भु-संरक्षण									
४०२०	जलाधार संरक्षण									
४०३०	वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन									
४०४०	फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थापन									
४०५०	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण									
४०६०	विपद् व्यवस्थापन									
४०७०	वारुण यन्त्र सञ्चालन									
५०	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन									
५०१०	सामान्य सेवा									
५०२०	सुरक्षा व्यवस्थापन									
५०३०	सूचना प्रविधि									
५०४०	पञ्जीकरण व्यवस्थापन									
५०५०	स्थानीय तथ्यांक संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन									
५०६०	सुशासन प्रवर्द्धन									
५०७०	अनुसन्धान तथा विकास									
५०८०	अन्यत्र वर्गीकृत नभएको									

वार्षिक विकास कार्यक्रम

आ.व. २०...../.....

संकेत नं./विषयगत शीर्षक:.....

रु. हजारमा

क्र.सं	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान	लक्ष्य	विनियोजन रु.	श्रोत					
					आन्तरिक श्रोत	अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जनसहभागिता
						नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	अन्तर-स्थानीय तह		
१										
२										
३										
४										
५										
६										
७										
८										
९										
१०										
११										
१२										
१३										
१४										
१५										
१६										
१७										
१८										
१९										
२०										
जम्मा										

पुनश्च: नगरपालिकाबाट सञ्चालन गरिने सबै कार्यक्रमहरूलाई क्षेत्रगत/विषयगत आधारमा छुट्याएर प्रत्येक विषय (जस्तै कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक) को अलग अलग विवरण तयार गर्नुपर्नेछ ।

अनुसूची-६

(दिग्दर्शनको दफा ५.५.३ सँग सम्बन्धित)

सूर्योदय नगरपालिकाको आर्थिक ऐनको नमुना

सूर्योदय नगरपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको

सूर्योदय नगरपालिकाको आर्थिक ऐन,

प्रस्तावना : सूर्योदय नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम सूर्योदय नगरपालिकाको नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम “आर्थिक ऐन, २०७४” रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०७४ साल श्रावण १ गतेदेखि सूर्योदय नगरपालिका क्षेत्रमा लागु हुनेछ ।

२. सम्पत्ति कर : नगरपालिकाका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम एकिकृत सम्पत्ति कर असूल उपर गरिनेछ ।

३. भूमि कर (मालपोत): नगरपालिका क्षेत्रभित्र एकिकृत सम्पत्ति कर लागु हुनुभन्दा अगाडीको हकमा अनुसूचि (२) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

४. घर बहाल कर : नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा अनुसूचि(३) बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

५. व्यवसाय कर : नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूचि (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

६. जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर : नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यावसायिक कारोवार गरेवापत अनुसूचि (५) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

७. सवारी साधन कर : नगरपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूचि (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

८. विज्ञापन कर : नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

९. मनोरञ्जन कर : नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

१०. बहाल विरौटी शुल्क : नगरपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका अनुसूचि (९) मा उल्लेख भए अनुसार हाट बजार वा पसलमा सोही अनुसूचिमा भएको व्यवस्था अनुसार बहाल विरौटी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

११. पार्किङ शुल्क : नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूचि (१०) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

१२. ट्रेकिङ्ग, कायोकिङ्ग, क्यानोइङ्ग, बन्जी, जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर रयाफ्टीङ्ग शुल्क: नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ्ग, कायोकिङ्ग, क्यानोइङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर रयाफ्टीङ्ग सेवा वा व्यवसाय संचालन गरेवापत अनुसूची (११) बमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

१३. सेवा शुल्क, दस्तुर : नगरपालिकाले निर्माण , संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूची (१२) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

१४. पर्यटन शुल्क : नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने पर्यटकहरुबाट अनुसूचि (१३) मा उल्लिखित दरमा पर्यटन शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

१५. निकासी कर: नगर क्षेत्रभित्र उत्पादन तथा व्यावसायिक कारोबार हुने उत्पादित सामग्री तथा मालसामानहरु व्यावसायिक प्रयोजनका लागि नगर क्षेत्रबाहिर निकासी गर्दा गराउँदा लागने निकासी दस्तुर अनुसूची(१४) बमोजिम हुनेछ । उक्त निकासी कर दस्तुरका सन्दर्भमा संघीय तथा प्रादेशिक कानूनले अन्यथा व्यवस्था गरे सोहि अनुसार हुनेछ ।

१६. कर छुट : यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिइने छैन ।

१७. यस ऐनमा उल्लेख नभएका कुनै पनि विषयका दररेटहरु तत्काल निर्धारण गर्नुपर्ने भएमा सोही विषयसंग मिल्दोजुल्दो अर्को विषयको दररेट कायम गरिनेछ ।

१८. यस ऐनमा माथि उल्लेखित अनुसूचीहरुबाट संकलन हुन सक्ने रकम र यस नगरपालिकालाई आ.व.०७४।७५ मा नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने निशर्त तथा सशर्त अनुदान समेतको विनियोजन गर्न सकिने रकमको विवरण अनुसूची (१५) मा उल्लेख गरिएको छ ।

१९. कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि : यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि नगरपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची १: नगरपालिकाले लगाउने सम्पत्ति करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची २: नगरपालिकाले लगाउने भूमिकर (मालपोत)का क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची ३: नगरपालिकाले लगाउने घर जग्गा वहाल करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची ४: नगरपालिकाले लगाउने व्यवसाय करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची ५: नगरपालिकाले लगाउने जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची ६: नगरपालिकाले लगाउने सवारी साधन करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची ७: नगरपालिकाले लगाउने विज्ञापन करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची ८: नगरपालिकाले लगाउने मनोरञ्जन करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची ९: नगरपालिकाले लगाउने वहाल विटोरी करका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची १०: नगरपालिकाले लगाउने पार्किङ शुल्कका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची ११: नगरपालिकाले लगाउने ट्रेकिङ्ग, कायोकिङ्ग, क्यानोइङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र रयाफ्टिङ्ग शुल्कका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची १२: नगरपालिकाले लगाउने शुल्क तथा दस्तुरका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची १३: नगरपालिकाले लगाउने पर्यटन प्रवेश शुल्कका क्षेत्र र दरहरु उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची-७

(दिग्दर्शनको दफा ५.५.३ सँग सम्बन्धित)

सूर्योदय नगरपालिकाको विनियोजन ऐनको नमुना

सूर्योदय नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष को सेवा र कार्यहरूको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको
सूर्योदय नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७४

प्रस्तावना : सूर्योदय नगरपालिकाको आर्थिक वर्षको सेवा र कार्यहरूको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधान धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम सूर्योदय नगरपालिकाको नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम «सूर्योदय नगरपालिकाको विनियोजन ऐन,.....» रहेको छ ।
(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. आर्थिक वर्ष को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार : (१) आर्थिक वर्षको निमित्त नगरपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूका निमित्त [अनुसूची-१](#) मा उल्लिखित चालू खर्च, पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम रु. मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।

३. विनियोजन :

(१) यस ऐनद्वारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष को निमित्त सूर्योदय नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त विनियोजन गरिएको छ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कार्यपालिका, वडा कार्यालय र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त विनियोजन गरेको रकम मध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा नगर कार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ । यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको १०% मा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूबाट अर्को एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न तथा निकास र खर्च जनाउन सकिनेछ । पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालू खर्च शीर्षकतर्फ सार्न र वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्चतर्फ विनियोजित रकम व्यय भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन ।

तर चालू तथा पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको १० प्रतिशतभन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न परेमा नगर सभाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

(४) विनियोजित खर्चका शीर्षकहरू सहितको विस्तृत विवरण तपशिलका अनुसूचीहरूमा संलग्न गरिएको छ ।

अनुसची-१

(दफा २ संग सम्बन्धित)

नेपालको संविधानको धारा २२९(२) बमोजिम

सञ्चित कोषबाट विनियोजन हुने रकम

रु. हजारमा

क्र.सं.	अनुदान संख्या	शीर्षकको नाम	चालु खर्च	पूँजिगत खर्च	वित्तिय व्यवस्था	जम्मा
१	२	३	४	५	६	७
१	नगरकार्यपालिका	वित्तिय समानिकरण				
		गतको आको केन्द्रीय .व. अनुदान				
		स्थानीय शासन तथा समुदायिक विकास कार्यक्रम				
		जेष्ठ सम्मान तथा सामाजिक सुरक्षा				
		राजश्व बाँडफाँड				
		आन्तरिक स्रोत				
		गत आ.व.बाट दायित्व सरी आएको योजना तथा बजेट				
	जनसहभागिता					
२	वडा समिति	वित्तिय समानिकरण				
३	विषयगत शाखा	शिक्षा				
		कृषि विकास				
		पशु सेवा				
		स्वास्थ्य सेवा				
		आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा				
४	ऋणको सावा व्याज भुक्तानी	०				
५	लगानी (ऋण/शेयर)	०				

अनुसूची-८
(दिग्दर्शनको दफा ६(ख) सँग सम्बन्धित)
वार्षिक विकास कार्यक्रम स्वीकृतिको फारम

आ.व.
बजेट संकेत/उपसंकेत:
आयोजनाको कुल लागत:

आयोजना शुरू हुने मिति:
कार्यक्रम/आयोजनाको नाम:
चालु आ.व. मा विनियोजित :

आयोजना पूरा हुने मिति :
कार्यान्वयन हुने स्थान :

श्रोत

आन्तरिक श्रोत:
प्रदेश सरकार :

नेपाल सरकार:
जनसहभागिता :

ऋण :
अन्तर स्थानीय तह :

रु. हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	इकाई	आयोजनाको कुल क्रियाकलापको		सम्पूर्ण कार्यमध्ये गत आ.व.सम्मको		आ.व. २०...../..... को लक्ष्य								खर्च शीर्षक
			परिमाण	लागत	परिमाण	खर्च	वार्षिक		प्रथम चौमासिक		दोश्रो चौमासिक		परिमाण		
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम / क्रियाकलापहरु														
	पूँजीगत जम्मा रु (क)														
	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम/ क्रियाकलापहरु														
	चालु जम्मा रु.(ख)														
	कुल खर्च जम्मा रु. (क+ख)														

पेश गर्ने निकाय
नाम :
पद :
मिति:

सिफारिस गर्ने
नाम :
पद:
मिति:

स्वीकृत गर्ने
नाम :
पद:
मिति: